

SEPTEMBER // 2020 // SVENSKA SCHÄFERHUNDKLUBBEN

HD INDEX

VIKTIG MEDLEMSINFORMATION!

HD INDEX TYSK SCHÄFERHUND

Förord

Alla hundägare vill att deras hundar ska vara friska och leva sina liv utan smärtor. Veterinärbesök är dessutom dyra. Detta gäller oavsett om vår hund är ”världens bästa soffschäfer” eller en topptränad tjänstehund.

De senaste 25 åren har minst var femte valp haft höftledsfel. Vissa år till och med var tredje valp. Det finns därför all anledning för vår rasklubb att se allvarligt på hälsoproblemet med HD (höftledsdysplasi) inom rasen. Vi har haft ett hälsoprogram för bekämpning av höftledsfel under flera decennier och sedan våren 2018 infördes indexberäkning för att förenkla och förtydliga avelsarbetet.

Långt ifrån alla uppfödare har emellertid utnyttjat detta instrument. För att generellt förbättra ledhälsan inom rasen krävs minst 101 i kullindex. Nästan varannan kull som fötts sedan våren 2018 har haft kullindex under eller lika med 100. I dessa kullar har höftledsfelen varit dubbelt så vanliga som i kullar med kullindex över 100.

I texten finns länkar markerade

för fördjupning i ämnet!

Fakta:**Så här har statistiken för avelsriktningarna räknats fram**

I den svenska schäferstammen finns förutom hårlagsuppdelningen även en icke officiell delning mellan ”brukslinjer” och ”utställningslinjer”, där den bruksinriktade aveln mer fokuserat på hundarnas arbetskapacitet/funktionalitet och den utställningsinriktade aveln mer fokuserat på hundarnas exteriör. Även om någon formell uppdelning inte skett finns det inom rasen idag en tydlig skiljelinje mellan varianterna, där den förstnämnda dominerar på bruksprov och inom tjänst och den senare varianten på utställning. Det finns även ett antal uppfödare som avlar på båda varianterna tillsammans.

Statistik avseende de olika avelsriktningarna grundar sig på ett urval av kennlar med minst 50 avkommor från år 2000. Denna grupp har fördelats i två grupper om vardera 60 kennlar, baserat på antal provstarter i arbetsprov respektive officiell utställning och omfattar drygt 16 000 hundar. Resultatet av denna statistikgenomgång förhåller sig i huvudsak lika med statistik som grundar sig på den fördelning som gjorts under 2016 i samband med SKKs HD-utredning. Den uppdelning som låg till grund för HD-utredningen gjordes av dåvarande sammankallande i avelskommittén i schäferklubben.

BAKGRUND HD INDEX

Bakgrund

Frågan om HD-index har stötts och blötts inom klubben under flera år. Till att börja med gällde diskussionen huruvida tysk schäferhund skulle acceptera att SKK beräknade index avseende HD (höftledsstatus) för rasen. Detta är nu ett faktum sedan januari 2018. Tysk schäferhund är en av de f.n. 42 raser som idag har index, varav 17 (däribland schäfer) även har indexberäkning för ED (armbågsstatus).

Det som sägs nedan berör dock endast HD-index. De bestämmelser om hälsoprogram som avser ED kvarstår oförändrat.

Beslutsgången när det gäller index är att det är SKK som beslutar om vilka registreringsregler som ska gälla. [Mot bakgrund av hur vår organisation ser ut 'pratar' SKK endast med SBK i den här frågan, dvs. Schäferhundklubben för inte några direkta diskussioner med SKK utan vi är hänvisade till att komma överens med SBK om hur frågan ska lösas. SKK har sedan 2017 uppmanat SBK att komma överens med Svenska Schäferhundklubben i denna fråga.](#)

F.n. har tysk schäferhund en dispens – enligt uppgift fram till årsskiftet 2020/2021 – för en specialvariant i registreringsreglerna som benämns [hälsoprogram nivå 3](#) och som innebär att endast avel med föräldradjur med fria höfter (dvs. A- eller B-höfter) kan registreras hos SKK och det finns f.n. inga rekommendationer eller krav på kullindex över 100. Man kan säga att våra uppfödare har haft index ”till påseende” sedan våren 2018.

Index är ett hjälpmedel för uppfödare att göra en uppskattning av den enskilda hundens nedärvningsförmåga när det gäller ledstatus.

Det kan användas som ett slags sannolikhetsberäkning för att se om den tilltänkta avelshunden kommer att få avkommor med ledfel på sina höfter eller inte. Indexalet beräknas – förutom på grundval av hundens egen ledstatus – efter de ledresultat som nära släktingar till hunden har.

Det vill säga att index anger ett beräknat mått på det som omsorgsfulla uppfödare tar reda på inför varje parning; hur ser det tilltänkta avelsdjurets och dess kullsyskons samt mor- och farföräldrarnas ledstatus ut och vilken ledstatus har tidigare avkommor haft. Det finns också några icke-ärflika faktorer som i begränsad mån beaktas vid indexberäkningen. Detta kan man läsa mer om bland annat [på SKK:s hemsida](#).

Indexberäkning används även inom annan avel, t.ex. hästar och kor, och anses generellt som ett bra urvalsinstrument vid aveln.

I Sverige har man bestämt skalan så att ju högre indextal en hund har desto bättre prognos för ledfelsfria avkommor. I Tyskland har man på motsvarande sätt vänt på skalan så där gäller att ett lägre index är bättre än ett högre. Det finns emellertid inte några ’översättningstabeller’ eller liknande eftersom index ju beräknas på den *inhemska* schäferpopulationen vid viss angiven tid och syftar till att förbättra ledhälsan inom den populationen. Det som innebär en förbättring av den tyska schäferpopulationen innebär inte nödvändigtvis en förbättring av den svenska schäferpopulationen.

En ren tillämpning av index innebär att hundar med A-, B- och C-höfter får användas som avelsdjur med *rekommendation* om att föräldradjurens genomsnittliga HD-index vid parningstillfället (preliminärt kullindex) är större än 100 (>100). En sådan kombination kan då förväntas ge avkommor med HD-status som är bättre än genomsnittet i rasen, vilket kan förväntas leda till att rasen generellt får en mindre andel höftledsfel. I raser med hälsoprogram för HD på nivå 3 är det också möjligt att ansöka om en striktare tillämpning av indexreglerna, som innebär ett *krav* på att preliminärt kullindex ska vara över 100.

I bägge fallen utesluts hundar med D- och E-höfter fortfarande från avel oavsett HD-index.

För utländska avelsdjur gäller även att dessa ska ha HD grad A eller B. Det kommer därför även i fortsättningen att vara möjligt att använda utländska föräldradjur inom den svenska aveln. Om det utländska föräldradjuret inte har ett eget index bör det svenska föräldradjuret ha ett index om mer än 100 för det fall reglerna innefattar en *indexrekommendation*.

Skulle index förenas med *krav* på preliminärt kullindex måste det svenska föräldradjuret ha ett index över 100. Index publiceras för hundar vars röntgenresultat inte registreras i SKKs register när information om hundens avkommor eller andra nära släktingar uppnått en säkerhet i det skattade avelsvärdet som motsvarar ett eget resultat. Detta inträffar vanligen när den utländska hunden fått runt 5-8 avkommor som har röntgats, dvs. efter en eller två kullar i vilken större delen av valparna kommit till röntgen.

HD PROBLEM

Finns det HD-problem inom rasen?

Hur ser då höftledsstatusen ut i rasen i stort? De senaste 25 åren har mellan 23–33% av alla svenskfödda och röntgade hundar haft höftledsfel, se tabell 1 nedan och 2-3 sid 8.

Delar man upp statistiken på de olika avelsinriktningarna, bruksavlade respektive exteriöravlade hundar, ser man att fyra hundar av fem (något mer än 80%) av de bruksavlade hundarna kommer till röntgen medan motsvarande siffra för de exteriöravlade hundarna är att endast varannan hund röntgas (lite mer än 50%).

Delar man på motsvarande sätt upp höftledsfelen på de olika avelsinriktningarna kan man konstatera att höftledsdysplasierna är

ca 10% högre inom exteriöraveln (22% för bruksavlade och 33% för exteriöravlade). Eftersom röntgenfrekvensen inom exteriöraveln är betydligt lägre än inom bruksaveln ger detta att man kan anta att den samlade statistiken i SKK:s Avelsdata troligen innebär en något bättre bild av höftledshälsan inom rasen än vad som verkligen gäller. Till detta kommer att tysk schäferhund har högre frekvens av hundar med D- och E-höfter än vad jämförbara raser har.

Svaret på frågan är alltså utan tvekan ja, rasen tysk schäferhund har betydande problem med höftledsdysplasier.

Leder då dessa röntgenresultat till ett

verkligt lidande för hundarna? Även på den frågan får man nog svara ja.

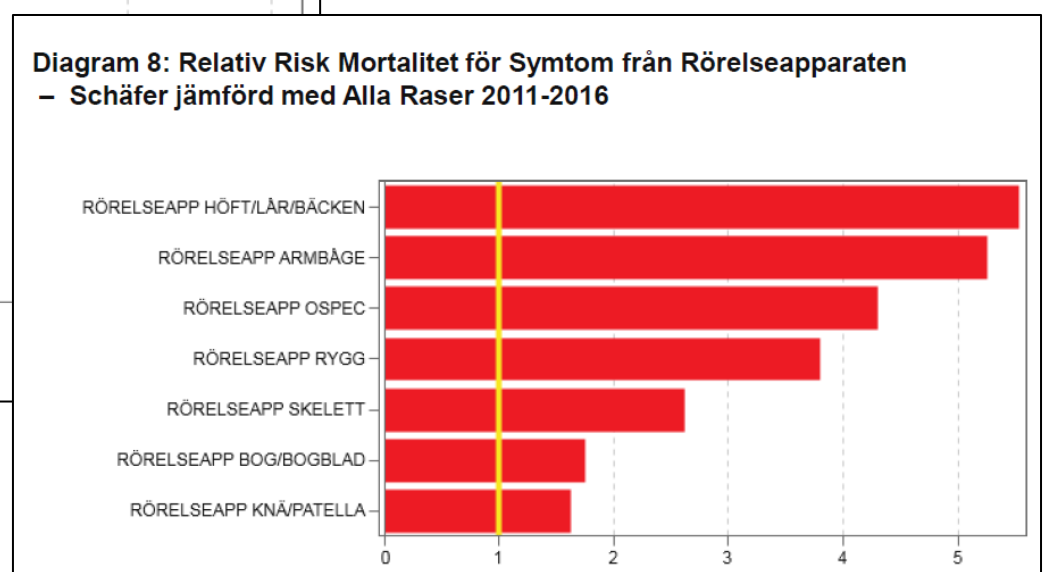
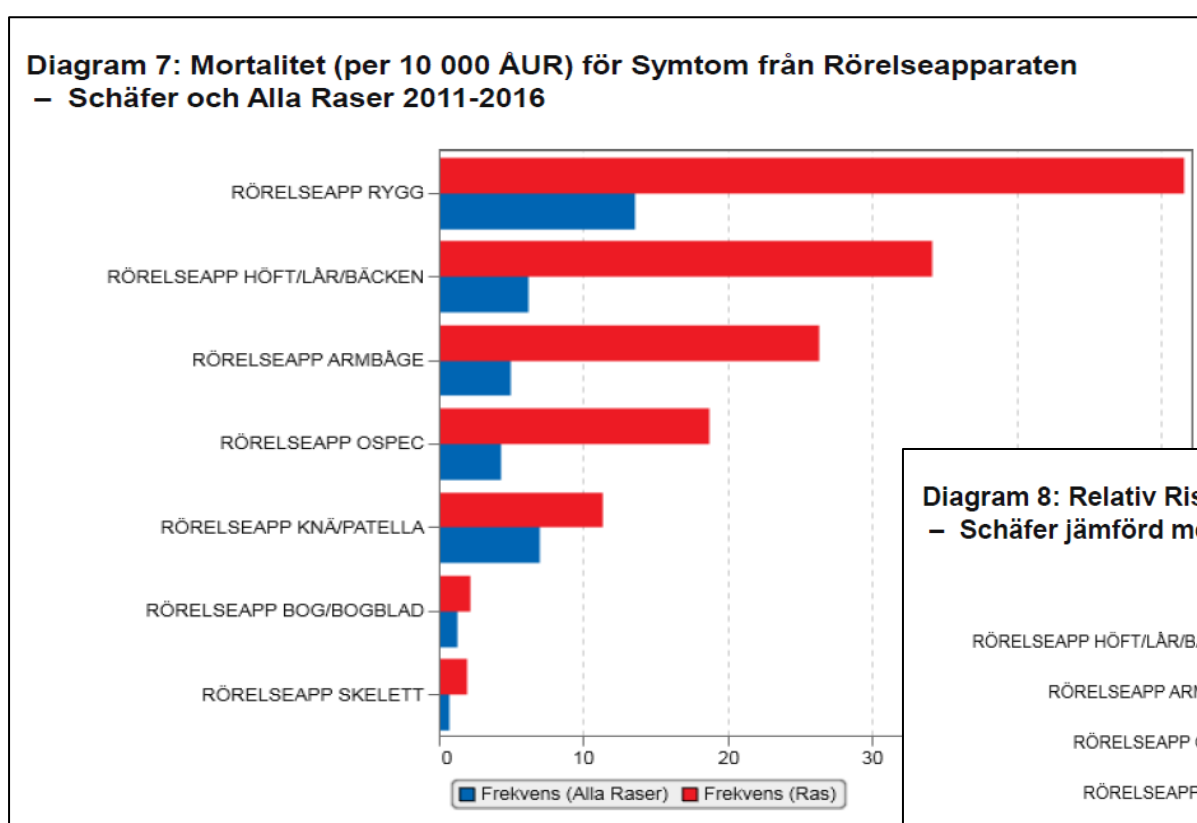
Enligt Agrias senaste hälsostatistik för schäfer (Agraria Breed Profiles, Liv 2011-2016) är det sex gånger vanligare att en schäfer dör till följd av symtom från höft/lår/bäcken än hos jämförelsetalet Alla Raser (se **diagram 7-8**).

Det finns alltså all anledning för vår rasklubb att se allvarigt på hälsoproblemet med HD inom rasen. Detta är naturligtvis också anledningen till att vi sedan flera decennier har ett hälsoprogram för bekämpning av höftledsfel. Som nämnts ovan har alla uppfödare haft tillgång till index på sina hundar sedan våren 2018 och alltså kunnat utnyttja detta avelsinstrument i sin uppfödning.

Tabell 1 källa RAS 2005

Född år	Antal reg	Antal rtg	Antal rtg i %	HD %	Antal rtg	Antal rtg %	AD %
1994	4438	2714	61%	22,8%	2163	49%	19,6%
1995	4256	2587	60%	23,0%	2188	51%	21,2%
1996	3964	2574	64%	26,5%	2240	56%	19,6%
1997	3751	2208	59%	25,0%	2039	54%	19,9%
1998	3360	2143	64%	25,2%	2017	60%	17,9%
1999	2938	1838	62%	31,7%	1749	52%	17,9%
2000	3181	1950	61%	32,9%	1819	59%	19,1%
2001	2998	1819	61%	31,7%	1771	59%	16,4%
2002	2969	1517	50%	24,4%	1501	50%	15,0%

Agria Breed Profiles, Liv 2011-2016

ANVÄNDS INDEX AV UPPFÖDARNA?

Avel med svenskregistrerade hundar

Av den kullstatistik som finns sedan 2018, se **tabell 4**, har endast lite drygt 59% av de kullar som registrerats sedan indexberäkningen infördes haft ett preliminärt kullindex över 100 vid parningen. Det innebär att mer än 40% av kullarna under åren 2018 – 2020 avvikit från ett kullindex som skulle förväntas få ett bättre HD-värde än genomsnittet i rasen.

Nästan varannan gång en uppfödare tar en kull valpar har denne alltså inte medverkat till att förbättra höftledshälsan inom rasen med sin avelsplanering.

Detta kan man också se på utfallet av de avkommor som hittills röntgats, se **tabell 5**, vilket grovt räknat är omkring 25% av valparna såväl bland de som kommer från kullar med kullindex under 100 som de som haft kullindex över 100.

Cirka var tredje valp (31,4%) som röntgats ur kullar med parningsindex under 100 har haft HD-fel, dvs. C-, D- eller E-höfter. Motsvarande siffra för röntgade valpar ur kullar med parningsindex över 100 är 16,8% eller ungefär var sjätte valp.

I denna senare grupp är också förekomsten av hundar med D- eller E-höfter mycket mindre. Det är alltså dubbelt så hög frekvens av höftledsfel i kullar med parningsindex under 100 och större andel valpar med D- och E-höfter.

SKKs statistik rörande kullindex på schäferkullar 2018-2020.

I tabell 4 kan man se hur många kullar som haft preliminärt kullindex över resp under 100. Av tabell 5 kan man se hur HD-status fallit ut fördelat på preliminärt kullindex. I tabell 5 är Försvarsmaktens avel borträknade. Försvarsmakten tillämpar index på sin uppfödning och HD-felen har minskat inom denna uppfödning.

Index	Kullar där bägge föräldrarna har HD-index (preliminärt kullindex)		Kullar där endast tiken har HD-index					
	Under [$\leq 100,49$]	Över [$\geq 100,5$]	Under [$\leq 100,49$]	Över [$\geq 100,5$]				
Född		antal		antal		antal		
2018	43,85%	82	56,15%	105	69,70%	23	30,30%	10
2019	38,81%	85	61,19%	134	56,60%	30	43,40%	23
2020	37,86%	53	62,14%	87	30,77%	4	69,23%	9
Totalt	40,29%	220	59,71%	326	57,58%	57	42,42%	42

Tabell 5							
Exkl FM-avel							
Kullindex 100	A	B	C	D	E	HD-Fel	Röntgade %
Under ($\leq 99,49$)	32,6%	33,5%	23,3%	7,0%	3,5%	33,9%	22,4%
Lika ($99,5-100,49$)	37,8%	33,3%	22,2%	6,7%	0,0%	28,9%	26,3%
Över ($\geq 100,5$)	58,4%	24,8%	13,5%	2,7%	0,5%	16,8%	27,2%

ANVÄNDS INDEX AV UPPFÖDARNA?

Avel med utländska hundar

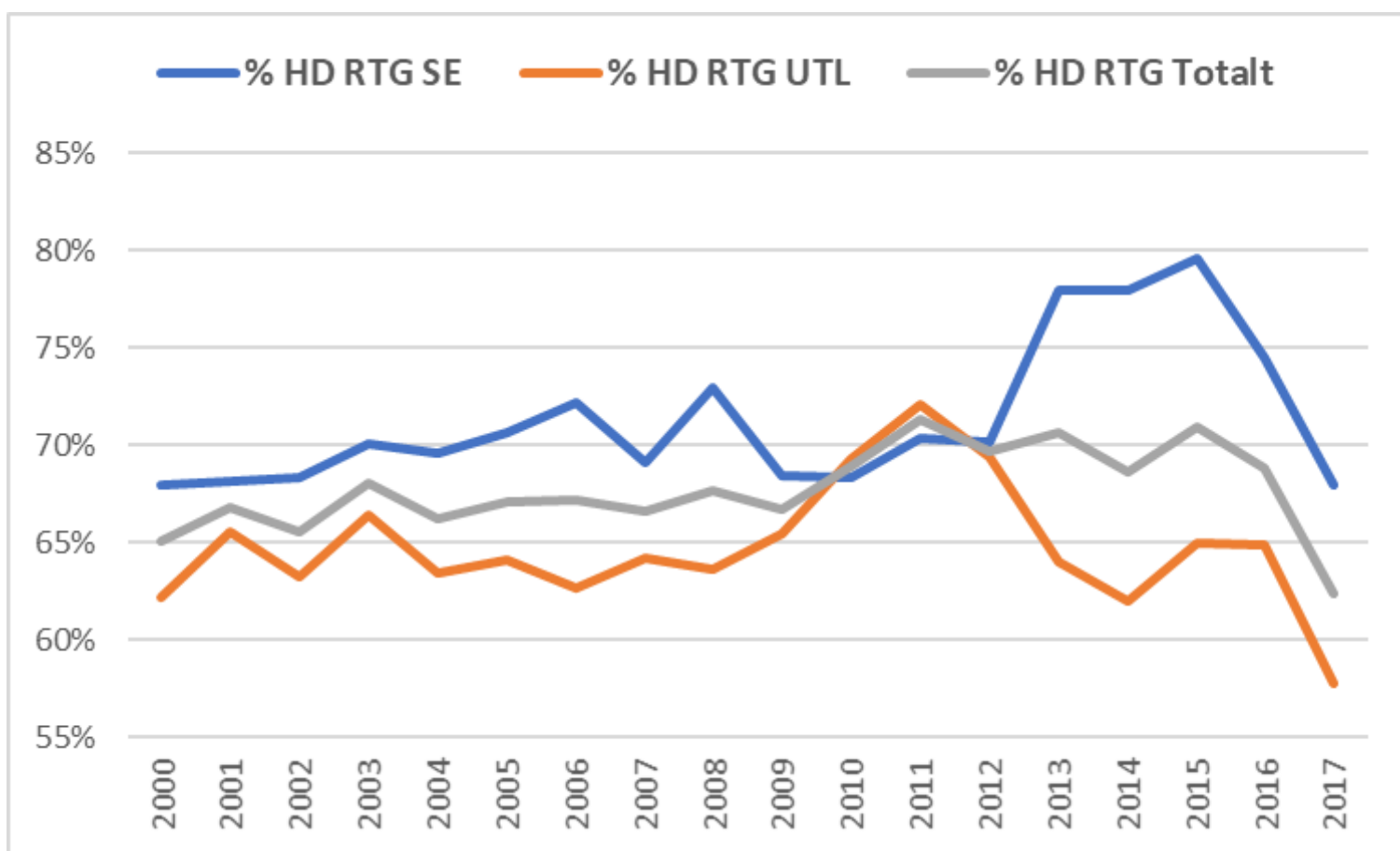
Tittar man på kullar under motsvarande tid där endast tiken haft ett index, se **tabell 4 sid 6**, är andelstalen det motsatta, mer än hälften av tikarna (57%) hade 100 eller lägre i indextal och endast 42% hade index över 100.

Här avviker alltså mer än varannan parning från indextalet. Det kan naturligtvis vara så att det utländska föräldradjuret har en så god ledstatus att det väger upp det svenska föräldradjuret arvsanlag. Tidigare statistik talar emellertid emot detta. [SKKs HD](#)-utrednings rapport konstaterade att det fanns en påtaglig skillnad gällande HD efter föräldrar där båda hundarna var svenskregistrerade jämfört med där ena föräldradjuret var utlandsregistrerat på så sätt att utländska avelsdjur gav avkommor med sämre HD-resultat. Den genomgång som klubben gjort inför det nya [RAS-dokumentet](#) talar i samma riktning. Inblandningen av utländska föräldradjur ökar frekvensen HD med ca 5%, se **figur B** (och minskar benägenheten att röntga avkommorna, **figur A**).

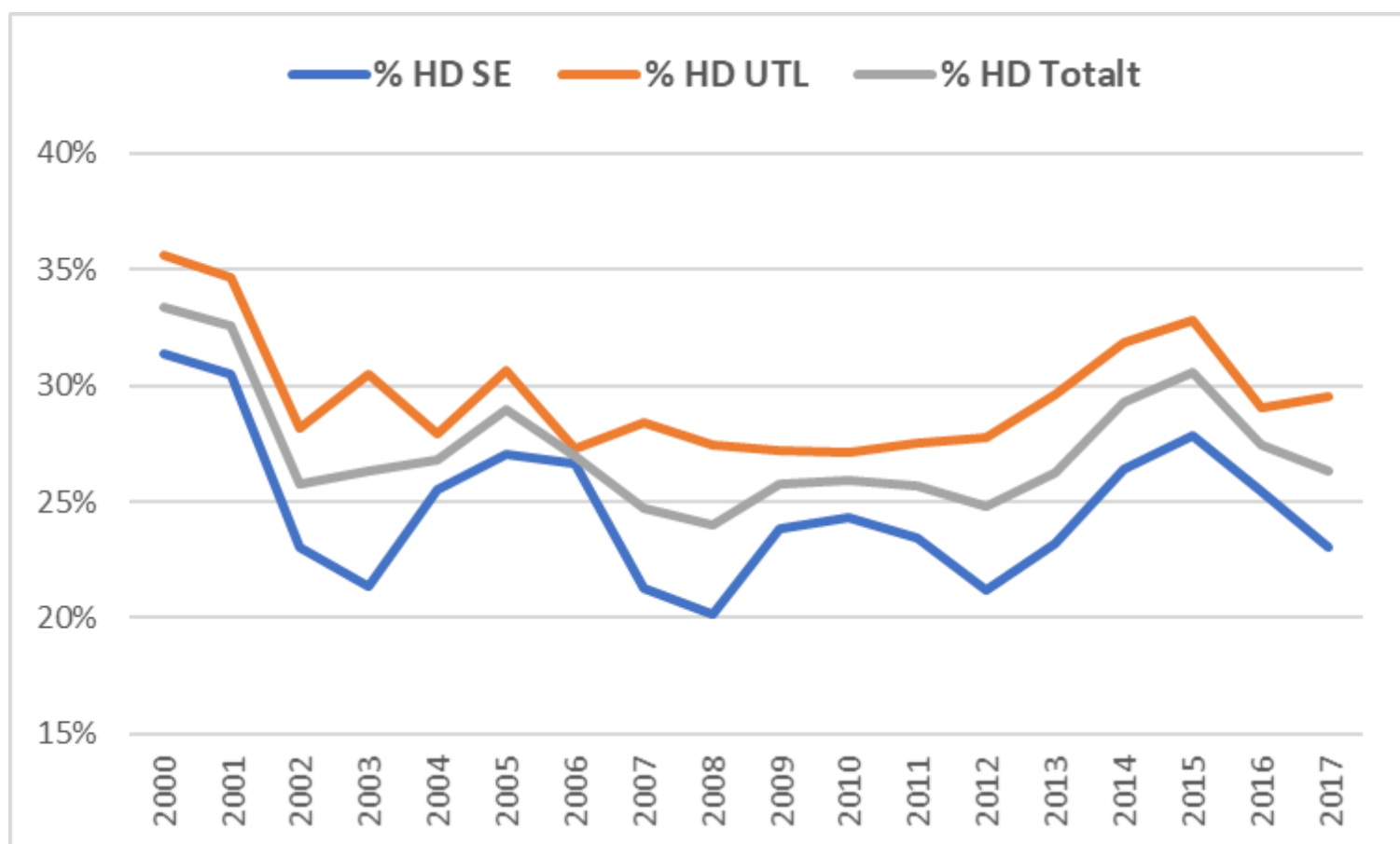
Avel med utländskt föräldradjur

En genomgång av hur avel med svenska avelsdjur resp. avelsdjur utan svenskt kennelprefix får för inverkan på leder visar diagrammen nedan. Urvalet har bestått av hundar födda av svensk kennel mellan 2000-01-01 och 2017-12-31, delat i två grupper inklusive Försvarmaktens avel. SE-gruppen består av hundar vilkas föräldradjur kommer från svensk kennel, den andra gruppen (UTL) har minst en förälder som inte kommer från svensk kennel med kennelprefix. Inblandningen av utländska hundar ökar frekvensen HD/ED med ca 5 % och minskar benägenheten att röntga avkommorna.

Figur A, Källa Lathunden

Figur B, Källa Lathunden

Vad säger uppfödarna om indexkrav?

Många uppfödare motsätter sig index med krav på kullindex över 100. De vanligaste argumenten följer nedan.

Höftledshälsan har redan förbättrats

Det finns dom som säger att trenden nu har vänt och pekar på att man kan se i SKKs Avelsdata att andelen HD-fel för hundar födda 2019 endast är ca 19%, varav 16% är av lindrig art, och att andelen hundar med HD-grad A ökat till 55%. Det man glömmer att tala om är att denna statistik endast grundar sig på ca hälften av de hundar som normalt röntgas per år. Då går det inte att med fog hävda att enbart det senaste årets resultat innebär ett trendbrott. Om man tittar på tabellerna 2 och 3 i faktabakgrunden kan man se att de hundar som fötts under 2016 – 2018 ligger på ungefär samma nivå som de hundar som fötts under den närmast föregående tioårsperioden. Ställer man samman vad som angetts ovan, dvs. att endast knappt varannan kull haft ett preliminärt kullindex över 100, är det en inte alltför djärv slutsats att resultatet för 2019 riskerar att bli i nivå med de tidigare åren.

Uppfödarna kommer att rätta sig efter rekommenderat index på frivillig väg

Den statistik som finns över parningar under åren 2018-2020 talar emot detta.

Index med krav kommer att utesluta bra hundar från avel

Det här argumentet torde ta sikte på avel med utländska hundar som inte har ett eget svenskt index. Index med krav kommer inte att hindra denna avel under förutsättning att det svenska föräldradjuret har ett eget index som ligger över genomsnittet. Detta är en logisk konsekvens av hur indexberäkningen fungerar eftersom jämförelsen sker med den svenska referenspopulationen.

På sikt kommer den svenska avelsbasen inom rasen att utarmas

Mellan åren 2014 – 2018 har svenska uppfödare använt i medeltal 250 tikar och 150 hanar till avel per år. Under samma period har fötts 5 046 tikar och 5 154 hanar, dvs. totalt 10 200 hundar. Inom denna population – som ju uppfödarna själva avlat fram – torde det gå att få fram fullgoda avelstikar som efter gedigen utvärdering kan användas till avel med hanhundar bland annat från andra länder.

Indextalen är ologiska

En annan vanlig invändning är att skillnaden mellan en hund med A-höfter och en hund med B-höfter är för stor och att många avkommor med B-höfter drar ner indexet på föräldradjuret på ett omotiverat sätt. En förklaring till detta är att B-höfter genetiskt har en sämre nedärvningsförmåga än A-höfter.

Tabell 2

Födelseår	2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009	
%														
HD grad A	34,0		32,9		26,3		29,0		35,8		44,1		44,6	
HD grad B	40,2	74,2	40,5	73,4	45,4	71,4	45,1	68,1	39,1	74,9	32,2	76,3	30,0	74,6
HD grad C	17,8		17,8		20,4		17,5		17,2		15,4		16,6	
HD grad D	6,6	25,8	7,0	26,6	6,9	28,4	7,0	25,9	7,0	25,1	7,5	23,8	7,1	25,4
HD grad E	1,4		1,8		1,1		1,4		0,9		0,9		1,7	
Antal undersökta	1 936		1 881		1 856		1 722		1 746		1 555		1 472	
Antal födda	3 032		2 998		2 970		2 760		2 782		2 456		2 356	

källa SKKs Avelsdata, augusti 2020

Tabell 3

Födelseår	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
%																		
HD grad A	45,1		44,3		42,2	74,9	38,1	73,8	35,3	70,7	34,7	69,0	36,1	72,5	40,9	73,5	45,6	77,3
HD grad B	30,1	75,2	30,4	74,7	32,7		35,7		35,4		34,3		36,4		32,6		31,7	
HD grad C	15,1		16,7		17,5		18,2		21,7		22,5		20,4		21,4		17,2	
HD grad D	7,6	24,8	6,7	25,2	6,6	25,1	5,9	26,2	6,4	29,3	6,7	31,0	6,3	27,6	4,3	26,5	4,4	22,8
HD grad E	2,1		1,8		1,0		2,1		1,2		1,8		0,9		0,8		1,2	
Antal undersökta	1 274		1 304		1 125		955		1 118		1 197		1 174		1 038		1 030	
Antal födda	1 953		1 904		1 699		1 410		1 735		1 765		1 747		1 606		1 744	

källa SKKs Avelsdata, augusti 2020

SAMMANFATTNING

Slutledning

Under många år har alltså tysk schäferhund dragits med hälsoproblem avseende sina höftleder. Det finns inte någon grund för att påstå att utvecklingen går mot det bättre.

Sedan två år tillbaka har våra uppfödare haft tillgång till ytterligare ett avelsinstrument för att bedöma ledprognosen i planerade kullar. Av den tillgängliga statistiken kan vi konstatera att uppfödarna vid varannan parning faktiskt inte använt sig av index. Vi kan också se att

HD-felen i de kullar som ligger på eller under 100 i preliminärt kullindex är betydande, 29% resp 34%.

Vi kan på goda grunder utgå från att ett avelsarbete där uppfödaren tillämpar kullindex över 100 kommer att avsevärt förbättra ledhälsan inom vår ras.

HUR GÅR VI VIDARE?

Svenska Schäferhundklubben har avelsansvaret för rasen tysk schäferhund

Detta avelsansvar är en större fråga än bara en klubbangelägenhet. All avel ska ske i överensstämmelse med svensk djurskyddslagstiftning, som har som ett grundläggande djurskyddskrav att djur ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom. Avelsansvaret omfattar all schäferuppfödning i Sverige oberoende av om uppfödaren eller hundägaren är medlem i vår klubb eller inte.

Klubben var från början en avelsförening. Under många år har emellertid klubben kommit att bli en förening för både uppfödare och hundägare.

Att säga att detta bara är en ”uppfödfråga” är att göra det för enkelt för sig. Det är i de allra flesta fall de enskilda hundägarna som får hantera följderna av det avelsarbete som uppfödarna gör. Många hundar som har höftledsfel lever naturligtvis ett gott och smärtfritt liv, men det går inte att blunda för den statistik som Agria tar fram med jämna mellanrum. Bakom varje siffra i den statistiken står en hundägare som dels är orolig för sin fyrbente familjemedlem, dels tvingas bekosta stora delar av kostnaderna som ledfel kan dra med sig.

Denna kostnad är för övrigt något som alla hundägare som försäkrar sina hundar drabbas av. Enligt uppgift har Agrias försäkringspremier generellt stigit med mer än tio procent sedan förra året. Därmed inte sagt att allt beror på schäferns höftledsproblematik. Mer för att visa att dessa frågor berör alla oss schäferägare.

CS har att ta hänsyn till alla dessa intressen och väga av dem mot varandra på ett ansvarsfullt sätt. Det allt övergripande intresset måste emellertid vara att vi ska ha en sund avelsstrategi som innebär att den dåliga höftledshälsan hos rasen tysk schäferhund förbättras.

Om klubben ska medverka till en sådan sund avelsstrategi och motverka ytterligare försämring av höftledshälsan inom rasen finns som CS ser det endast en väg att gå vid diskussionerna med SBK och det är att begära vi får avelsregler som innebär *index med krav om preliminärt kullindex över 100*.

Argument för HD-index med krav

Trots att vi således haft tillgång till hälsoprogram nivå 3 under de senaste 25 åren har HD-statistiken inte förbättrats.

Att bli en ren index-ras är, som CS ser det, inte något alternativ. Det skulle innebära att vi ersätter ett skarpt hälsoprogram (krav på fria höfter) med ett ganska uddlöst hälsoprogram (index med rekommendation och tillåten avel på C-höfter) och att vi överlämnar denna fråga till våra uppfödare där vi vet att många uppfödare idag inte använder det rekommenderade kullindexet trots tillgång till det och därmed inte heller prioriterar höftledshälsan hos sina valpar. Vi tror inte heller att SKK kommer att nöja sig med att vi fortsätter med det nu gällande hälsoprogrammet.

Vi ser att många uppfödare inte tillämpar kullindex över 100 trots att de sedan länge haft tillgång till detta. Vi ser också att HD-felen hos de kullar som ligger under 100 i kullindex är dubbelt så stort som i de kullar som ligger över 100 i kullindex.

Vi vet inte vilken inriktning de uppfödare har som inte tillämpar det rekommenderade kullindexet över 100 men vi kan se på den generella höftledsstatistiken – vilken slutsats även HD-utredningen kom fram till – att de uppfödare som avlar mot exteriör genomgående har färre röntgade hundar och högre andel höftledsfel. Dessa uppfödare prioriterar naturligtvis exteriöra bitar i sin avel, men kanske inte tillräckligt att producera hållbara hundar.

Det gäller att få alla uppfödare att prioritera upp höftledshälsan i sin avelsstrategi. Det har inte det nu gällande (skarpa) hälsoprogrammet nivå 3 lyckats med. Hur kan man då räkna med att ett ”snällare” hälsoprogram ska lyckas med det?

Eftersom uppfödarna har visat att de inte frivilligt ställt om sin uppfödning trots att de haft tillgång till index sedan 2018 återstår enligt CS endast att begära *krav* på kullindex över 100. Alternativet skulle vara att kapitulera och acceptera att en stor andel av våra hundar utsätts för ett onödigt lidande, som i många fall även resulterar i att hunden avlivas.

Vi är medvetna om att detta är en laddad fråga. Det finns ett stort antal uppfödare som motsätter sig kullindex med krav och som har uppfattningen att schäferuppfödare är beredda att ta ansvar för ledhalsan inom rasen utan att bli föremål för ett indexkrav. Vi vet också att det finns många uppfödare som välkomnar index med krav och som idag använder sig av detta avelsinstrument och vars uppfödning uppväger andra uppfödarens sämre HD-resultat.

Men detta är **inte** en fråga som ägs av uppfödarna. Det är inte uppfödarna som tar konsekvenserna av sitt avelsarbete. Det är hundägaren som betalar kostnaderna för veterinärbesök, kosttillskott, rehabilitering eller som i värsta fall tvingas ta det svåra beslutet att avliva sin hund. Och sist men absolut inte minst är det ju våra hundar som blir lidande.

Vi vet att en stor andel av våra aktiva schäferuppfödare inte är medlemmar i Svenska Schäferhundklubben. Vi vet också att många schäferägare inte är medlemmar i klubben. Hur många medlemmar som gillar det ena eller det andra förslaget är inte gott att veta. Och det är inte heller meningen att denna viktiga fråga ska bli föremål för någon slags omröstning bland våra medlemmar, uppfödare eller hundägare, som binder CSs ställningstagande. Men frågan måste förankras och diskuteras av medlemmar inom klubben. I dessa pandemitider har CS valt att öppna upp ett forum för diskussion på hemsidan. Gå in under [redan medlem och besök HD Index](#)

Som vid alla diskussioner vädjar vi om att den som gör inlägg håller en god ton och respekterar även sin mening motståndares åsikt.

/Centralstyrelsen för Svenska Schäferhundklubben

Har du funderingar och tankar rund denna fråga, besök vår hemsida, under [Redan medlem](#) så finns chatten i Hd Index!

Chatten kommer att vara öppen under 14 dagar!

